

Mobilitet 2024
05.03.2024

Klimagassutslipp fra infrastrukturbygging

Kaj W. Halvorsen, Seniorrådgiver

Masfjordbrua (Foto Åshild Blomdal Abo Plan og Arki)

Innhold

- Klimagassberegninger og metode
 - Utvalgte fergeavløsningsprosjekter i Vestland
 - Konseptvalgutredning Nord-Norgebanen
- Påvirkning i tidlige faser

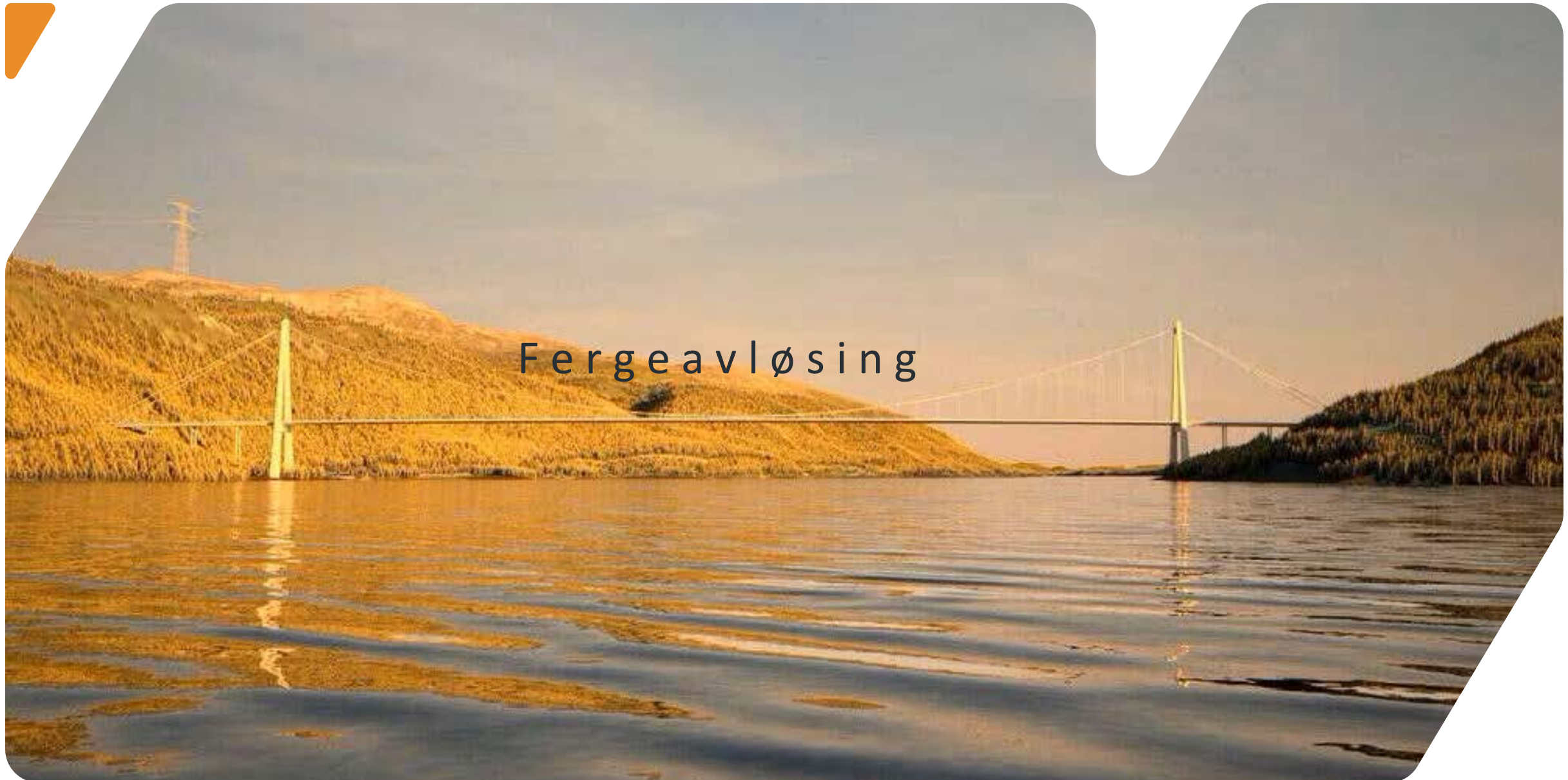

Foto: Kabelleger / David Gubler / Wikipedia

Kartlegging av karbonutslipp fra seks fergeavløsningsprosjekter i Vestland

1. Atløynasambandet
2. Fjeldbergsambandet
3. Huglosambandet
4. Masfjordsambandet
5. Sunnfast
6. Ytre Nordfjord

Fergeavløsning

Sunnfast (Foto: Sunnhordaland.no)

Styrket samferdsel

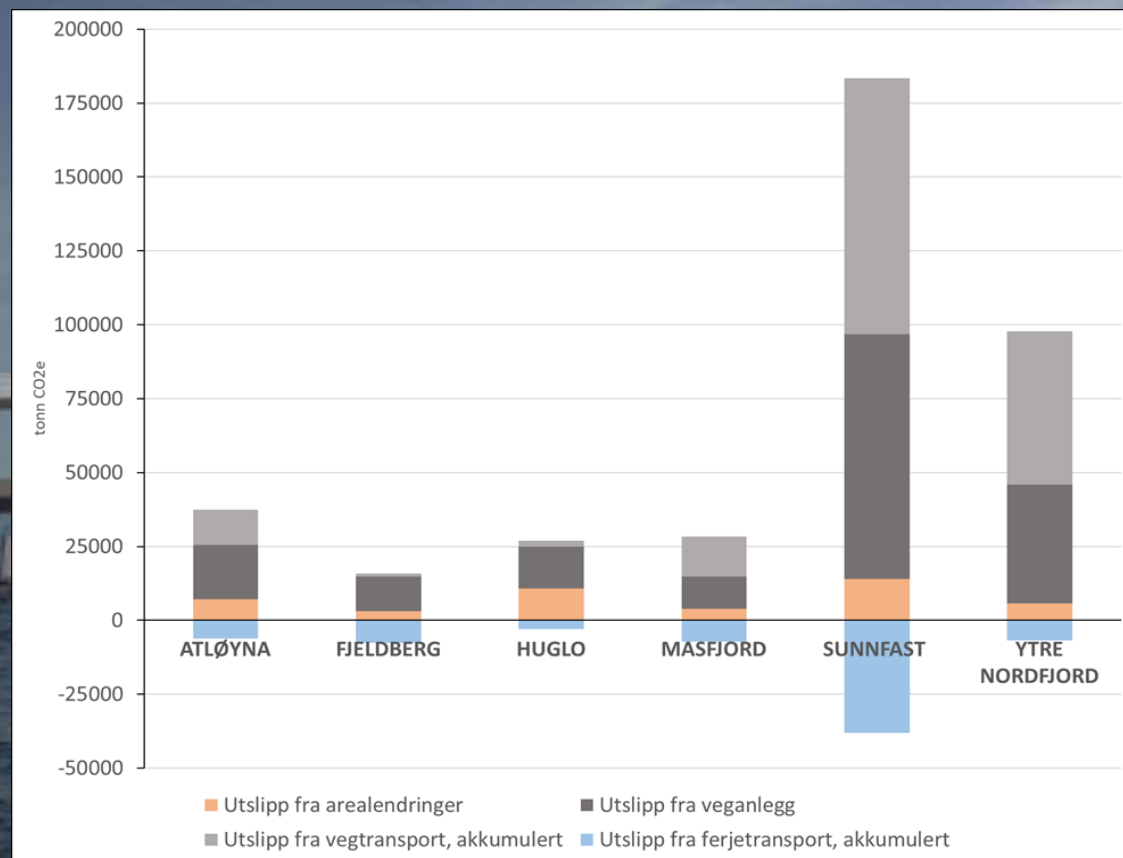
- Redusert reisetid
- Døgnåpen
- Forutsigbar og effektiv næringstransport
- Utvidete bo- og arbeidsmarkedsregioner
- Tryggere og raskere skolevei
- Rikere tilbud av handelssenter, tjenestetilbud og fritidsaktiviteter
- Raskere responstid fra nødetatene
- Ringvirkninger

Ytre Nordfjord bru (Aas-Jakobsen AS)

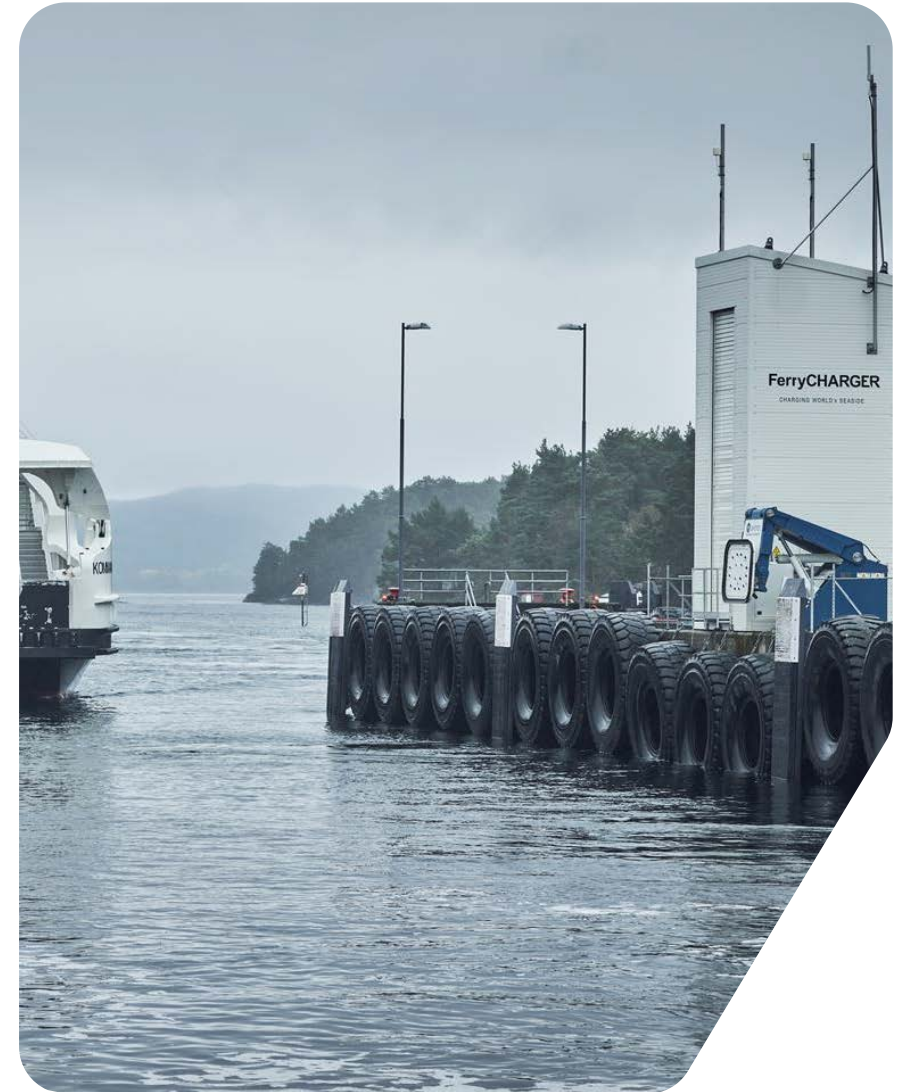
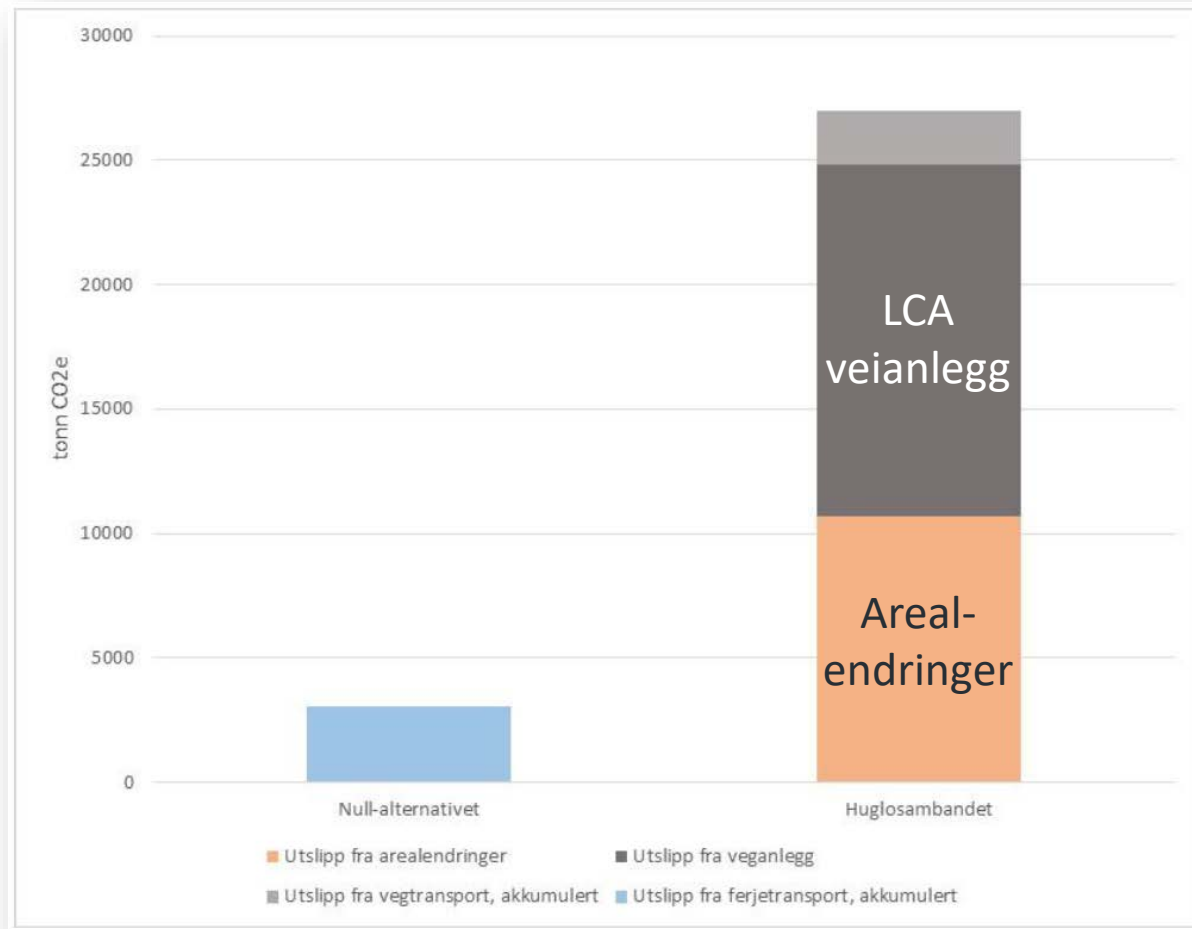
Fergeavløsningsprosjekter

Bidrar til å øke klimagassutslippene

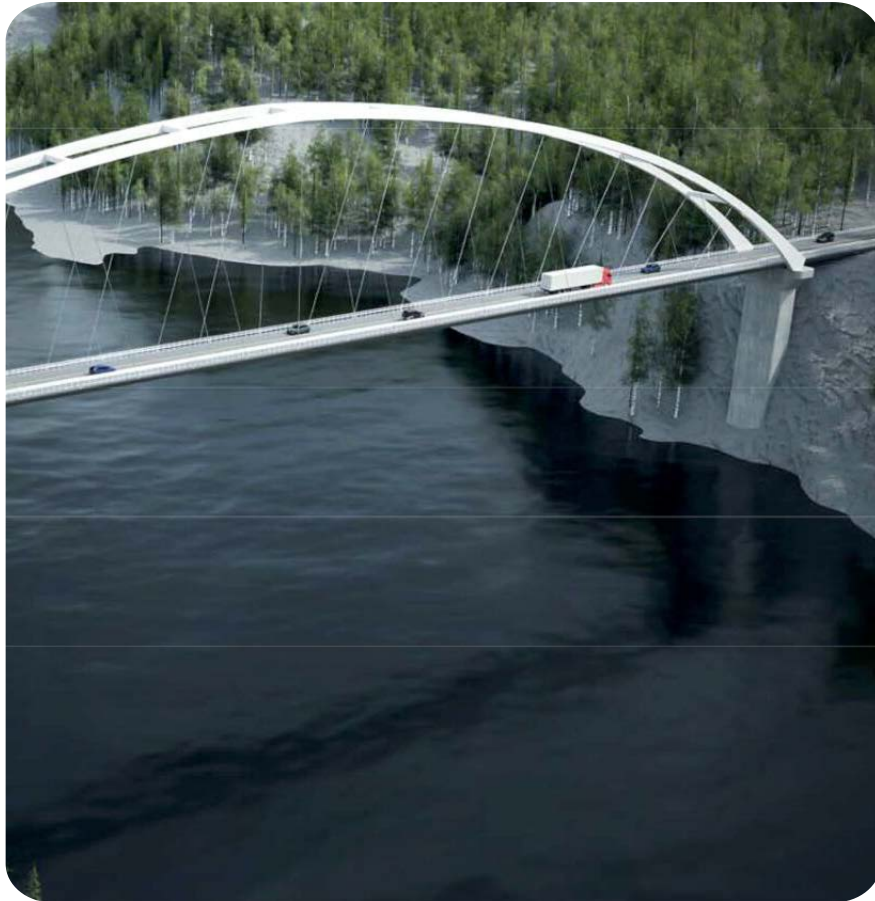
Klimautslipp og klimagevinst

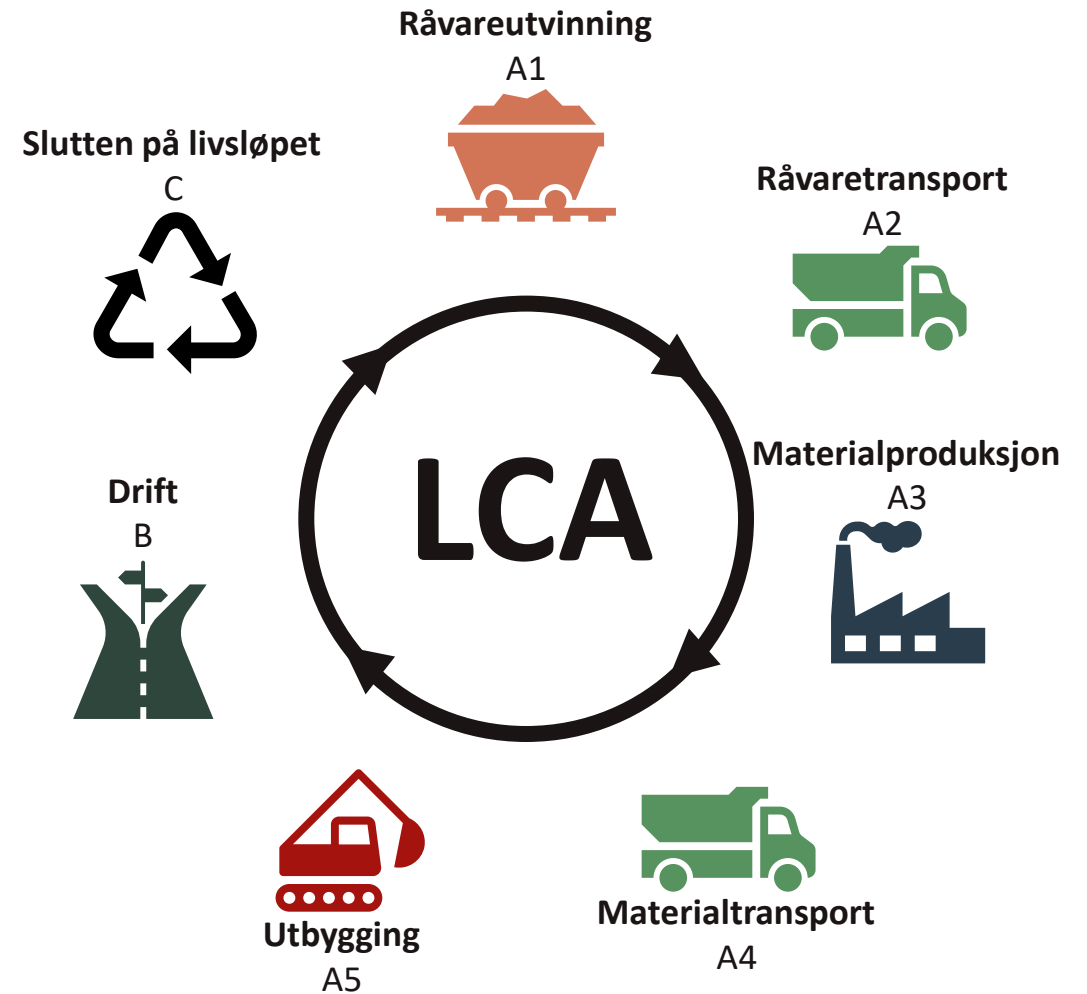
Elferge Kommandøren (Foto: Morten Wanvik, Vestland fylkeskommune)

Klimagassutslipp knyttet til bygging, drift og avvikling

Klimagassutslipp gjennom et veiprosjekts livsløp

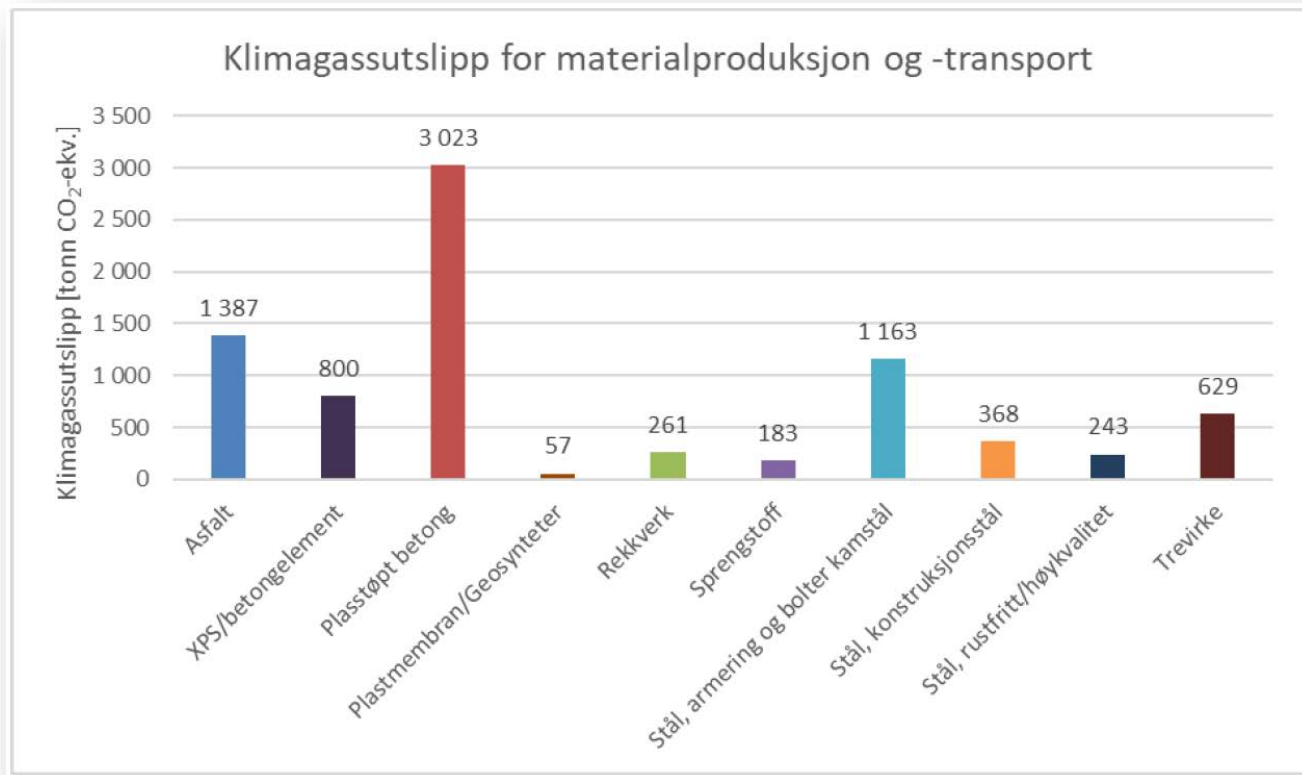

Huglo (ill: Leirvik AS)

Klimagassutslipp knyttet til bygging, drift og avvikling

Klimautslipp fra bygging veianlegg

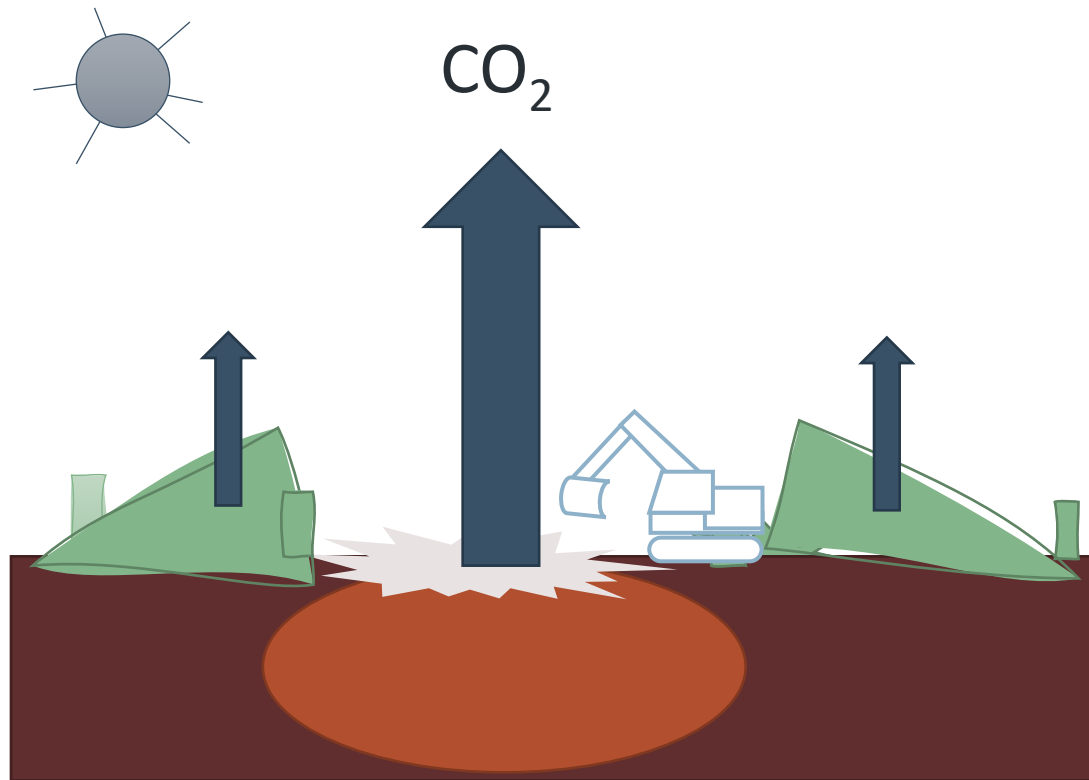
Eksempel fra Huglosambandet

Atløy nabrua (Rambøll AS)

Klimagassutslipp knyttet til arealendringer

Arealbruksendringer skaper utslipp

Nedbygging, avskoging, terrenginngrep, pløying mfl. kan føre til at vi:

1. mister opptakssystemet
2. slipper ut lagret CO₂ tilbake i atmosfæren

Klimagassutslipp knyttet til arealendringer

Utslippsfaktor for ulike naturtyper

Landbruksareal: 43-120 tonn CO₂e /dekar

Myr: 337 tonn CO₂e /dekar

Skogareal: 60-194 tonn CO₂e /dekar

KVU Nord-Norgebanen

Foto: Njål Svingheim / Jernbanedirektoratet

Ikke-prissatte virkninger

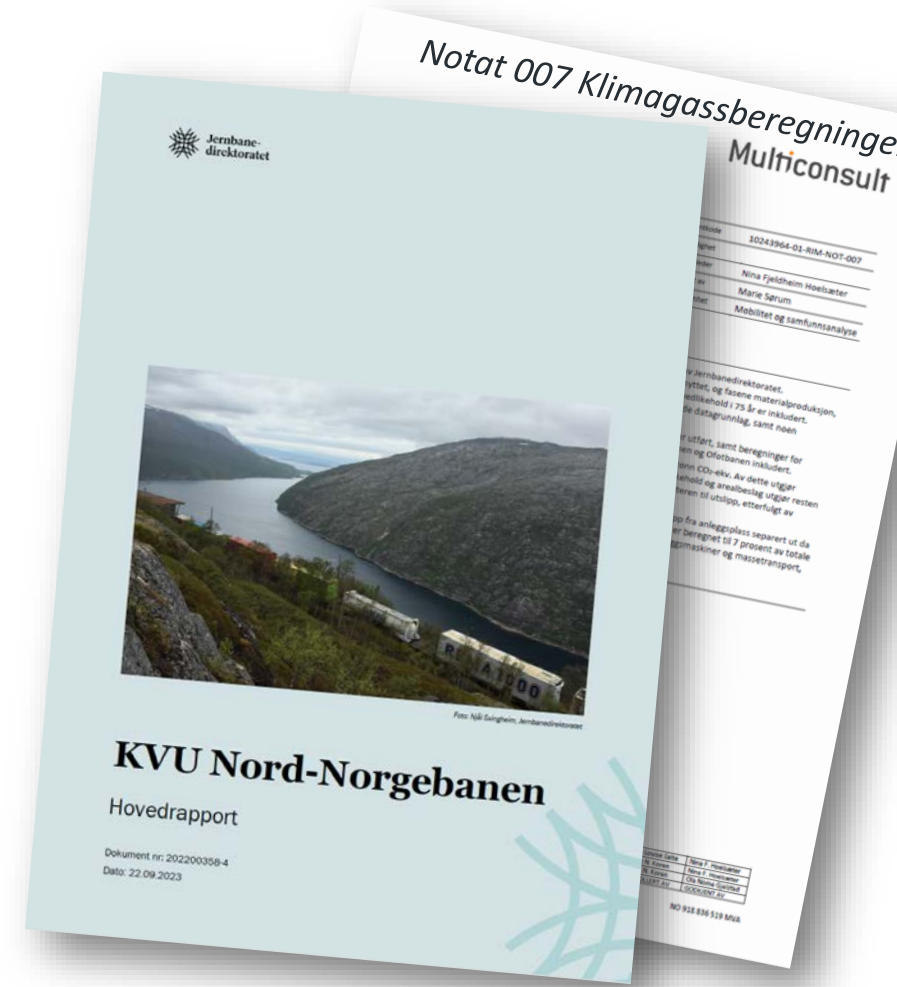
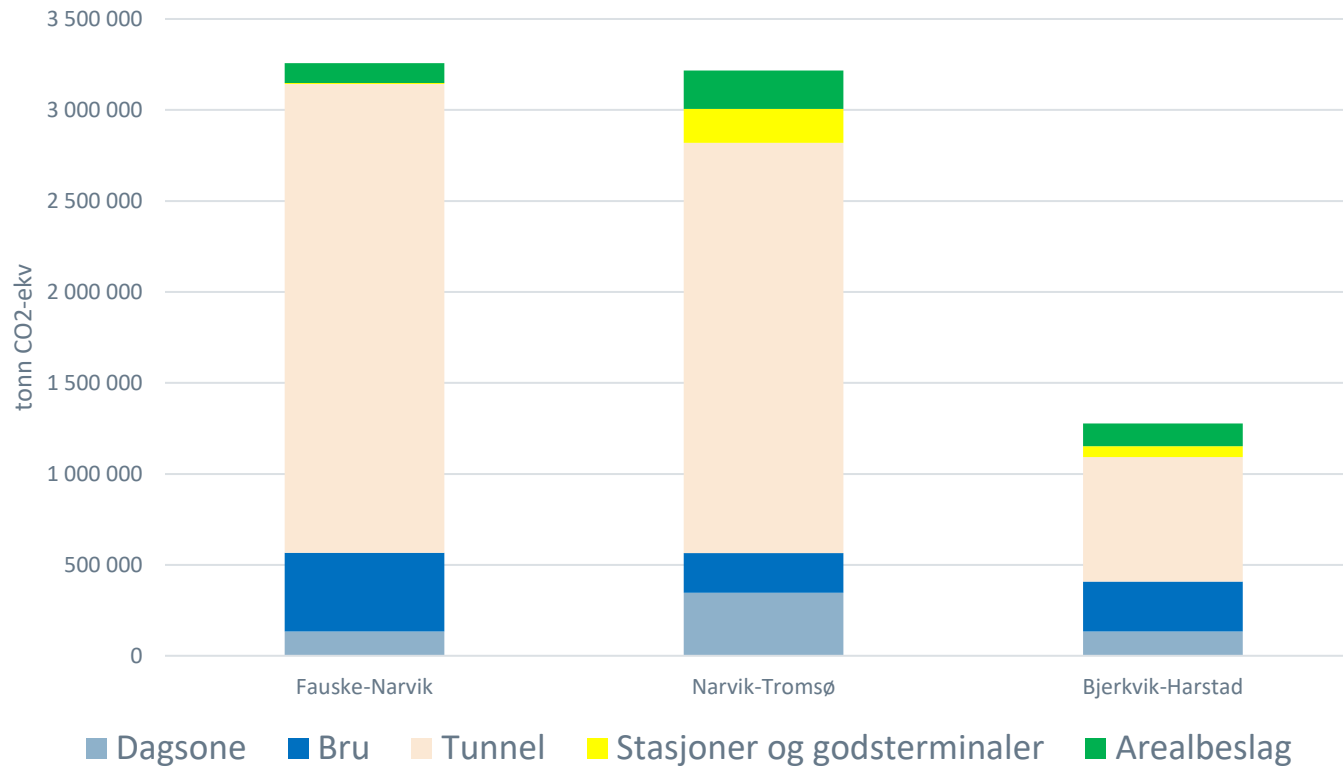
	A1 Bedre baner i Nord	A2 Fauske - Tromsø m/arm til Harstad	A3 Fauske - Tromsø	A4 Narvik - Tromsø
Natur og miljø	0	-4	-4	-4
Rangering	1	4	3	2
Redusert klimagassutslipp	+1	-4	-4	-4
Rangering	1	4	3	2
Samfunnssikkerhet	+1	+4	+3	+2
Rangering	4	1	2	3
Reindrift og urfolks interesser	0	-4	-4	-4
Rangering	1	4	3	2
Regionforstørring	0	+2	+1	+1
Rangering	4	1	2	3

KVU Nord-Norgebanen

Klimagassutslipp - LCA og arealendring

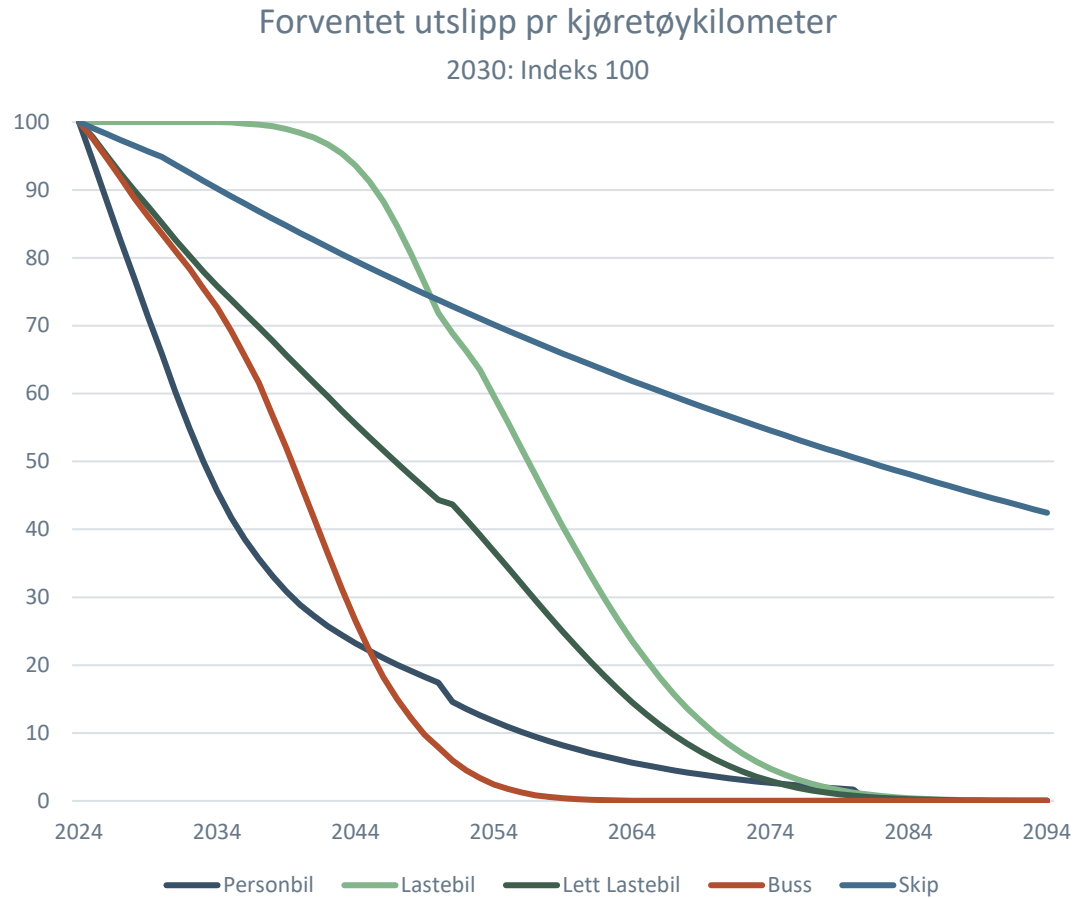
Klimagassutslipp
(utbygging, drift og vedlikehold og arealbeslag)

Klimagassutslipp fra transport

Forventet reduksjon i utslipp per kjøretøykilometer for ulike kjøretøy

Kilde: SAGA v2.8.2, Jernbanedirektoratet

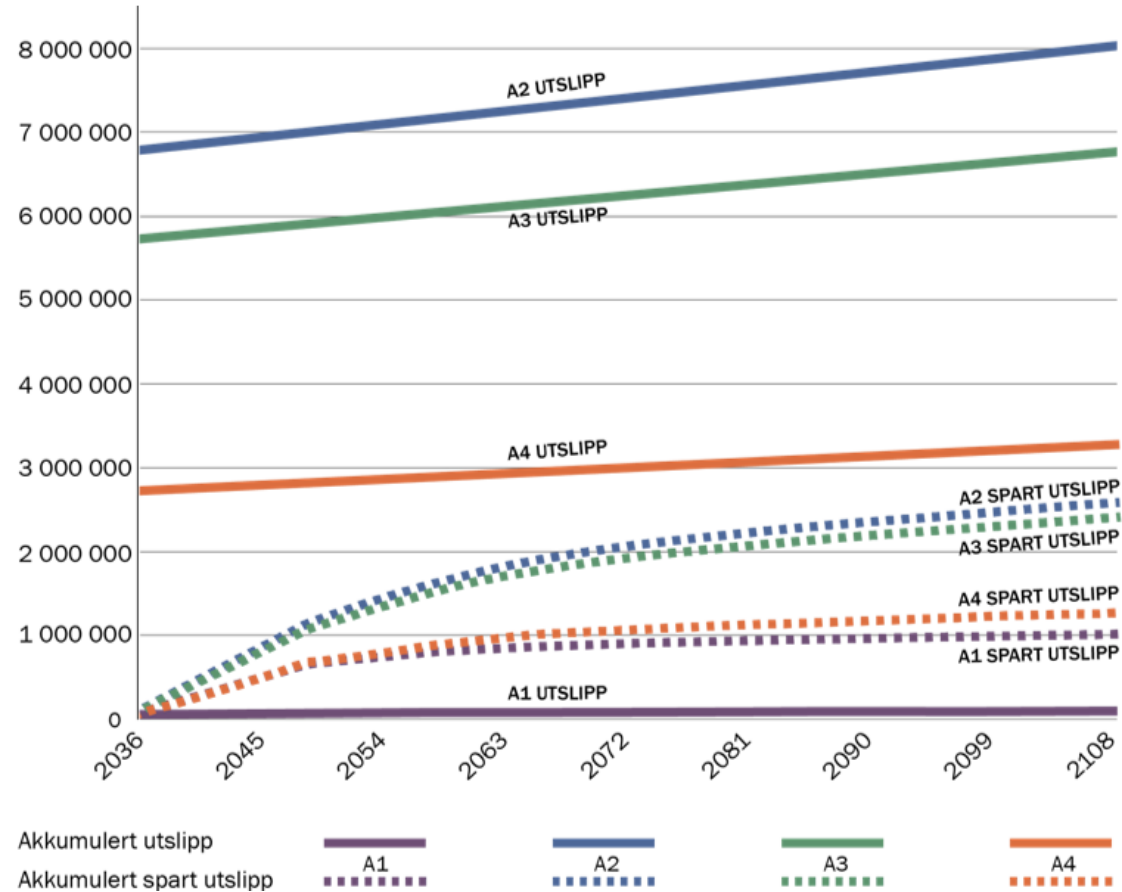
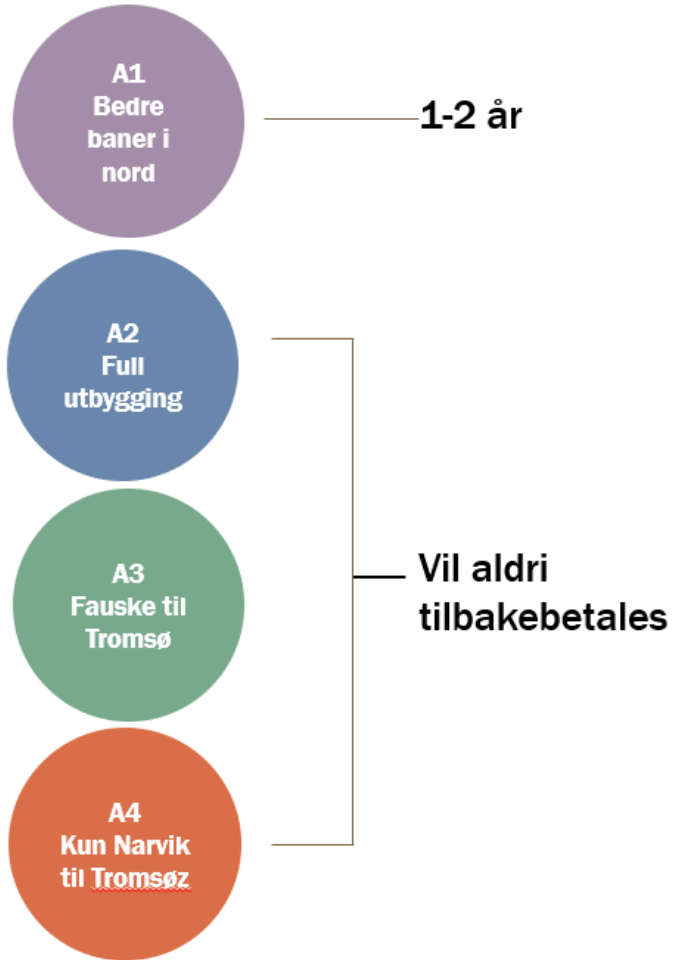
Redusert
veitransport

=>

Mindre
klimaeffekt i
fremtidige
prosjekter

KVU Nord-Norgebanen Tilbakebetalingstid

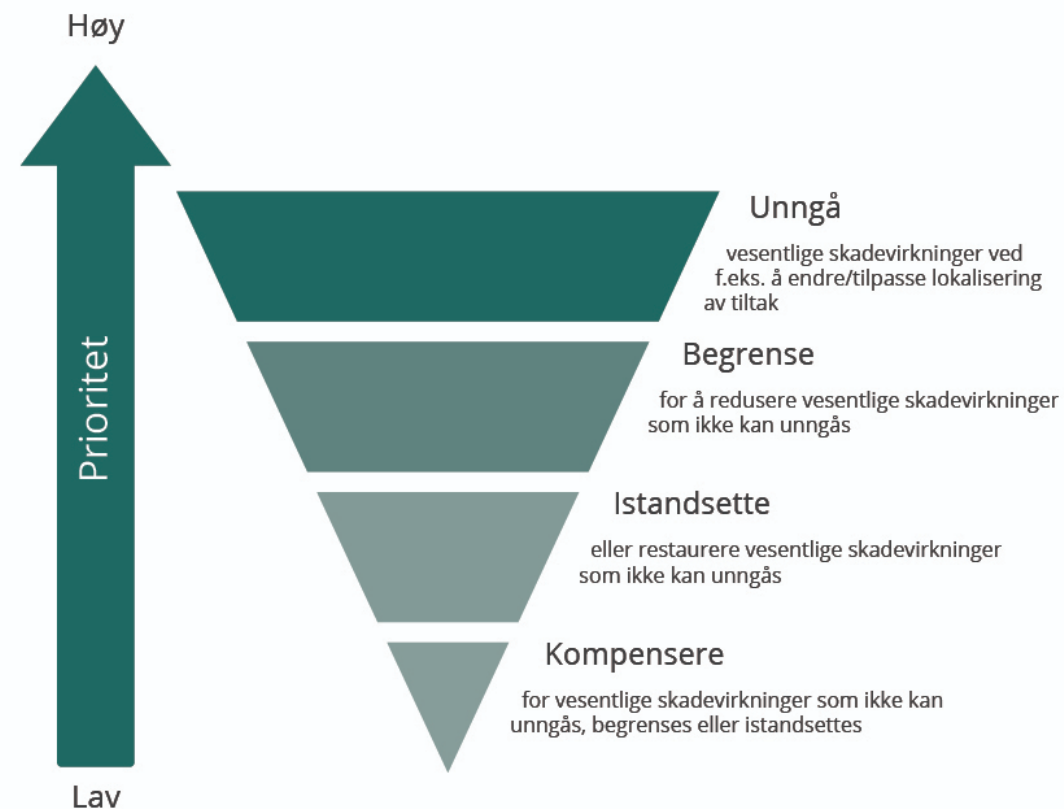
Hva kan vi gjøre for å redusere utslippene?

Unngå og Begrense

- Virkemiddel med størst effekt for klima
- Primært tilgjengelig i tidlig fase av prosjektet

Trengs virkelig infrastrukturen, eller kan transportutfordringen løses på annen måte?

La klimagassutslipp påvirke trasévalg

Økt fokus på klimagassutslipp i infrastrukturprosjekter

Verktøy for kvantifisering av klimagassberegninger

- Transportmodeller:
 - RTM
 - NTM
 - NGM
- Tidligfaseverktøy
 - Tidligfaseverktøyet for jernbaneinfrastruktur (v6.0)
 - VegLCA
 - Miljødirektoratets kalkulator for utslipp fra arealendringer.
- Prissatte virkninger
 - EFFEKT
 - SAGA
 - FRAM

Inkludere klimagassutslipp i

- Prissatte virkninger
- Ikke-prissatte virkninger
- *Effekt mål og vurdering av måloppnåelse*

Trekke inn klimagassutslipp tidligere i prosjektene

- *Mulighetsstudier*
- *Konseptvalgutredninger*
- *Siling*
- *Optimalisering av alternativer*
- Alternativanalyse
- Anbefaling

Multiconsult